

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5 „Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: DOCSOC - Excelență, inovație și interdisciplinaritate în studiile doctorale și postdoctorale în sociologie

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/21/1.5/G/27059

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Investește în oameni!

Raport privind cercetarea interdisciplinară

Cosmin Toth

Ce este cercetarea interdisciplinară?

Preocuparea pentru studii interdisciplinare a existat cu mult înaintea unei definiții elaborate a acestui termen. Biochimia și psihologia socială sunt numai două abordări metodologice amintite de Klein (1990) ca având un specific interdisciplinar încă de la începutul sec. XX. Abordarea interdisciplinară nu este lipsită de ambiguități teoretice și metodologice. Dificultăți teoretice apar chiar și în faza de definire a particularităților acestei abordări. O întrebare de genul „Când se impune, sau când putem vorbi de o abordare interdisciplinară?” nu este lipsită de sens, cu atât mai mult cu cât este posibil să asistăm la un abuz al conceptului în acest sens. Klein (1990,11) trasează specificul acestui tip de abordare la nivelul obiectivelor, mai precis spus al acelor situații cărora li se asociază un tratament interdisciplinar:

- Problematică complexă;
- Un domeniu de investigație larg;
- Studiarea unor relații profesionale și disciplinare;
- Rezolvarea unor probleme care depășesc aria specifică a unei singure discipline;
- Obținerea unei unități de cunoaștere.

Complexitatea termenului este de asemenea relevantă și de modul în care această tip de abordare este privită de către specialiști din diverse domenii. Unii o privesc cu nostalgie ca

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

promițând unificarea științei, alții o privesc ca fiind un domeniu care deschide căi noi de investigație, alții ca pe o punte de dialog între spațiul academic și politicile aplicate, iar alții ca fiind un domeniu cu specific educațional (dezvoltarea unui curriculum interdisciplinar pentru dobândirea unor abilități de rang superior). Discursul interdisciplinar așadar promite multe, însă nu este lipsit de ambiguități. Inițial, la bază, discursul pe marginea interdisciplinarității evoluează în jurul ideilor de integrare, sinteză, unitate a cunoștințelor. Ea a avut la bază reforma modernă a educației, cercetarea aplicată precum și anumite transgresări conceptuale și metodologice între discipline specifice.

În științele sociale se poate vorbi de două faze de evoluție a abordării cu specific interdisciplinar (cf. Landau, Proshanky, Ittelson apud. Klein, 1990). Ca punct de pornire poate fi menționat faptul că în 1920 a fost înființat Consiliul Cercetării din Științele Sociale pentru a promova integrarea abordărilor din științele sociale. Într-o primă fază, anii 20-30, interdisciplinaritatea s-a suprapus mai degrabă pe împrumuturi și preluări de instrumente de cercetare (de pildă dezvoltarea unei metodologii cantitativiste specifice științelor naturii).

A doua fază, care a debutat în anii 30-40 a împins discursul către o unificare a problematicii științei și a demersului investigativ al științelor sociale. Una dintre metodele de realizare a acestei unificări a reprezentat-o penetrarea disciplinelor sociale de o serie de concepte și teorii cu putere explicativă majoră: acțiune umană, luarea deciziei, status-rol, mobilitate, grup, grup de referință, comunicare, informație etc. Această formă de interdisciplinaritate, care tinde către unitate, a presupus însă și restructurarea câmpurilor de cercetare, inclusiv a formelor instituționale asociate. Identitățile anumitor discipline au fost puse sub semnul întrebării.

În anii 50, în domeniul educației, Universitățile Harvard și Columbia au impus o nouă direcție curriculară de accentuare a educației generale, capabilă să unifice particularitățile și abordările specializate specifice diverselor discipline științifice (Klein, 1990).

O distincție importantă care a redat specificul disciplinar a fost realizată și acceptată în anii 70. Această distincție a fost realizată între conceperea interdisciplinarității ca punte sau ca restructurare în scop integrativ a cercetării. Respingerea interdisciplinarității ca proiect integrativ a condus către definirea acestei abordări ca fiind una de convergență și complementaritate

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

disciplinară cu păstrarea specificului disciplinar. Astfel locul comunalității este rezervat intereselor de cercetare. Accentul cade mai mult pe dialogul interdisciplinar, chiar dacă posibilitatea unor suprapuneri conceptuale integrative nu este exclusă. Definiția dată de Centrul pentru Inovație și Cercetare în educație a OECD este relevantă prin faptul că, deși păstrează ideea identității disciplinare, nu respinge anumite forme de integrare conceptuală și metodologică ca posibilă formă de interdisciplinaritate.

Interdisciplinaritatea este un adjectiv care descrie interacțiunea dintre două sau mai multe discipline. Această interacțiune poate să meargă de la simpla comunicare a ideilor și până la integrarea mutuală a conceptelor organizatoare, a metodologiei, procedurilor, epistemologiei, terminologiei, datelor și a organizării cercetării și educației dintr-un câmp larg de studiu. Un grup de cercetare interdisciplinară este constituit din persoane cu pregătire în diferite discipline, cu diferite concepte, metode și date, organizate într-un efort comun în jurul unei probleme comune, pe baza comunicării permanente. (OECD, 1972, citat de Lattuca, L., 2002)

Ideea formelor de interdisciplinaritate a fost evaluată și printr-o cercetare empirică la nivelul învățământului universitar. Lisa Lattuca (2003) abordând problematica modului de înțelegere și aplicare a interdisciplinarității în activitatea academică a realizat în acest sens un număr de 22 de interviuri cu cadre didactice din mediul universitar, implicați în activități cu caracter interdisciplinar. Diferența dintre modul în care studiile teoretice definesc și încadrează interdisciplinaritatea ca mod de abordare și aplicarea practică a acestui concept în activitățile științifice cercetare, predare și diseminare este unul dintre cele mai relevante aspecte ale acestei problematice. În urma cercetării realizate autoarea identifică un număr de patru categorii de moduri/forme de concepere a interdisciplinarității în activitatea predare și cercetare:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Tip de cunoaștere științifică (<i>scholarship</i>)	Predare	Cercetare
Informare disciplinară	Cursuri în care apar informații din alte discipline	Întrebări specifice discipline care necesită însă penetrarea în alte arii disciplinare
Interdisciplinaritatea sintetică	Cursuri care stabilesc punți între discipline	Întrebări care vizează legături interdisciplinare
Transdisciplinaritatea	Cursuri care transcend disciplinele	Întrebări care transcend disciplinele
Interdisciplinaritatea conceptuală	Cursuri fără pretenții de apartenență disciplinară	Întrebări fără pretenții de apartenență disciplinară

Informarea disciplinară se referă la situațiile în care studenților li se prezintă comparativ exemple din problematica și modul de investigare al altor științe fără însă a ieși din spațiul disciplinar propriu. În activitatea de cercetare pot fi împrumutate metode și concepte din alte discipline dar numai pentru a fi puse în serviciul disciplinei în perimetrul căreia se desfășoară investigația. Autoarea oferă ca exemple situații în care profesorii de fizică explică de ce este importantă cunoașterea unor concepte și legi fizice în înțelegerea unor procese biologice și chiar a comportamentului animalelor (de pildă ecolocația). În același mod, un cercetător din științele politice explică faptul că folosește mecanisme și date economice pentru a înțelege modul în care este distribuită puterea politică.

Interdisciplinaritatea sintetică are în vedere necesitatea de a crea punți între diverse discipline în vederea abordării unei probleme. Această abordare are în vedere posibilitatea ca o anumită temă, subiect de discuție sau de cercetare să se afle fie în perimetrul ambelor discipline, fie să nu se afle în domeniul de cercetare al nici uneia. Autoarea oferă pentru această situație un caz al predării unui domeniu care se pretează unei abordări interdisciplinare precum urbanizarea.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Transdisciplinaritatea presupune posibilitatea de a lucra cu concepte, teorii sau metodologii care nu sunt specifice nici unei discipline, dar pot să ofere rezultate de sinteză importante. Disciplinele nu vin cu componente proprii ci doar oferă contextul necesar aplicării și/sau testării unor teorii, metode sau concepte. Astfel disciplinele devin de fapt subdomenii ale unor cadre de cercetare mai largi - vezi concepte/paradigme evoluționiste, marxiste etc. În principiu, acest tip de interdisciplinaritate este invocată atunci când se pornește de la ideea unor structuri comune fundamentale la nivelul sistemelor sociale și a sistemelor naturale. Este invocat un caz al unui studiu al emergenței cooperării pornind de la premisele biologiei evoluționiste: oportunitatea colaborării cu un coleg biolog cu care a stabilit o punte conceptuală (teoria jocurilor) a jucat un rol esențial în dezvoltarea studiului.

Interdisciplinaritatea conceptuală presupune existența unor probleme, teme de cercetare care nu sunt specifice unui domeniu sau discipline specifice, ci, din contră, reclamă o abordare din perspectiva mai multor discipline. Abordarea uni-disciplinară în acest caz este considerată ca având mai degrabă un efect reduționist. Este cazul unor teme/subiecte/domenii de studiu cum ar fi: abordările feministe sau abordările transculturale.

În termeni de predare această abordare se regăsește în general atunci când se urmărește dezvoltarea unor capacități extra-curriculare de tipul: dezvoltarea gândirii critice sau de elaborare/redactare a unui material științific.

În domeniul activității de cercetare, acest mod de a concepe interdisciplinaritatea evocă posibilitatea de a „gândi” interdisciplinar ca demers distinct, respingând critic posibilitatea abordării problemelor/temelor din perspectiva unei singure discipline. Abordările teoriilor feministe, postmoderniste sau ecologice sunt aduse în discuție pentru acest mod de abordare.

Dincolo de modurile în care este definită, descrisă și prescrisă teoretic ca mod de predare sau cercetare, interdisciplinaritatea este înțeleasă și aplicată concret în moduri diverse și surprinzătoare, demonstrând încă odată complexitatea și dificultățile de operaționalizare a acestui concept.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Diversitate acestor moduri de a înțelege interdisciplinaritatea nu diminuează cu nimic impactul pe care dialogul dintre discipline îl are asupra dezvoltării științifice, indiferent de modul în care acesta este capitalizat în activitatea academică efectivă. Efortul de definire și operaționalizare unică a interdisciplinarității poate genera în mod inutil riscul de a implementa rețete restrictive la nivelul programelor de cercetare și predare. Conform cercetării discutate, o abordare interdisciplinară poate fi înțeleasă în mai multe moduri, cu consecințe specifice. Fiecare dintre aceste „definiri”, însă, a extins și dezvoltat posibilitățile de cercetare și impactul programelor de predare din facultăți. Abordările interdisciplinare, indiferent de modul de înțelegere, au un potențial inovator major generat de dialogul dintre specialiști ai diverselor discipline.

Interdisciplinarea în cadrul proiectului „DOCSOC – Excelență, inovație și interdisciplinaritate în studiile doctorale și postdoctorale în sociologie”

În cadrul proiectului DOCSOC au fost realizate două ateliere de discuții care au avut ca obiectiv specific promovarea abordării și discuțiilor cu caracter interdisciplinar. Tematica acestor ateliere a vizat în mod specific punerea în discuție a unor subiecte cu un puternic conținut interdisciplinar.

Un prim atelier „Argumente empirice în cercetarea socială” a fost proiectat să se desfășoare în jurul problematicii evidențelor de cercetare invocate în studii realizate de doctoranzi. Abordările diverse au prilejuit dezvoltarea discuțiilor în jurul validității diverselor metode de cercetare a evidențelor empirice obținute în spațiul unor tematici diverse. Instrumente și metodologii de interpretare din diverse arii disciplinare (sociologie, antropologie, etnografie) au fost analizate și comparate într-o manieră interdisciplinară. Discuțiile au fost ghidate de următoarele teme:

- Modul de definire și operaționalizare a conceptelor;
- Posibilitatea de interpretare a datelor pe baza altor concepte din alte arii disciplinare;
- Relația dintre datele obținute de la subiecții cercetării și inferențele cercetătorului;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

- Modificarea obiectului cercetării pe parcursul investigației;
- Când și cum apare nevoia de a apela la concepte și perspective specifice altor discipline în interpretarea datelor;
- Relevanța conceptelor teoretice pentru cercetarea empirică;
- Cum se realizează inferențele cauzale;
- Cum sunt raportate datele în discursul public spre deosebire de textele științifice (articole, conferințe etc).

Discuțiile s-au purtat în jurul metodologiilor utilizate de doctoranzi în cadrul unor teme de cercetare proprii. Diversitatea temelor cercetare a asigurat fundalul conceptual necesar abordării interdisciplinare:

Participanți	Prezentări
Lavinia Alexe	Evenimentele culturale și regenerarea comunităților urbane
Cristina Bichir	Argumente empirice in geopolitică
Delia Bădoi	Cum ne imaginăm sociologic? „Empirismul abstract” al sociologiei publice
Corina Cimpoiu	Muncitori în statul oamenilor muncii
Simona Ciotlăuș	Cuibul cu ouă de dinozaur și ontologia obiectului științific
Ozana Cucu	Argumente empirice și spiritul sărbătorii
Oancea	
Ioana Florea	Cercetarea acțiune
Bogdana Huma	Poveștile studenților privind prezența la seminarii: ce se află în spatele motivelor invocate
Diana Luiza Simion Dumitriu	Argumente empirice în cercetarea câmpului social sportiv
Natalia Vasilendiuc	De ce nu pot fi comparate culturile profesionale ale jurnaliștilor. Cazul cercetării Worlds of Journalism

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Un al doilea atelier a avut ca obiectiv aducerea în discuție a unui concept interdisciplinar care se află la baza unui număr important de domenii și preocupări de cercetare în științele sociale și anume „**raționalitatea**”. Conceptul de raționalitate, deși larg utilizat, este dificil de definit într-un mod care să nu incite imediat la completări, reformulări, contraexemple, contraargumente, fiind revendicată de o gamă largă și diversă de discipline. Mai mult chiar acest concept face parte din categoria termenilor cheie al unor întregi arii disciplinare fără să se poată vorbi de o suprapunere semantică și metodologică definitivă. Se poate vorbi de raționalitate în moduri specifice în discipline precum: economie, științele politice, sociologie, antropologie, psihologie cognitivă, în filozofie, în domeniul politicilor publice. Dialogul disciplinar promițând să fie, astfel, deosebit de fertil în jurul acestui concept.

Teme de discuție propuse au fost:

- Ce definiții (accepțiuni) alternative pot fi formulate pentru raționalitate și irraționalitate?
- În ce fel definim “raționalitatea” prin raportare la “raționalizări”?
- Ce rol are “egoismul” în definiția raționalității? Poate o decizie rațională să fie orientată către bunăstarea celorlalți?
- Care sunt definițiile folosite implicit în propriile cercetări?
- Care este relevanța considerațiilor morale deontologice asupra deciziilor raționale? Pot fi acestea înțelese ca fiind raționale sau irraționale? Dar considerațiile morale consecvențialiste?
- La ce ne folosește conceptul de raționalitate? Ar putea fi înlocuit sau eliminat din interpretări?
- În vederea desfășurării discuțiilor pornind de la un fond empiric, s-a procedat ca și în cazul atelierului prezentat anterior, la evaluarea și dezbateră lucrărilor participanților.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Participanți	Tema de cercetare
Viviana Anghel	Raționalitatea cooperării în analiza eficienței instituționale
Ana Maria Borlescu	Aspecte ale raționalității într-o cercetare despre superstiții
Sebastian Boțic	Raționalism critic în arhitectură și urbanism
Simona Ciotlăuș	Geoparcul dinozaurilor
Alexandra Gheondea	Testarea teoriei raționalității
Iulia Gheorghiu	Raționalizări și motive ca forme de raționalitate
Bogdana Humă	Raționalitatea în formarea impresiilor
Andrada Istrate	Forme de raționalitate în cercetarea jocurilor de noroc
Răzvan Ionescu-Țugui	Raționalitatea discursurilor și practicilor din jurul corpului "sănătos" în capitalismul târziu
Cătălin Pavel	Rational choice in archaeology
Cosmin Toth	Problematica iraționalității în cadrul paradigmelor raționaliste. Consecințe epistemologice și metodologice
Laura Tufă	Raționalități convergente în deontologia cercetării sociologice

O altă componentă care a vizat promovarea interdisciplinarității în cadrul **proiectului DOCSOC - Excelență, inovație și interdisciplinaritate în studiile doctorale și postdoctorale în sociologie** este reprezentată de acordarea a două burse semestriale, pe bază competitivă, pentru proiecte interdisciplinare de cercetare doctorală. Aceasta etapă este realizată în parteneriat cu Colegiul Noua Europă, o instituție cu o experiență semnificativă în promovarea interdisciplinarității în domeniul științelor socio-umane.

În urma evaluării dosarelor, au fost selectate două aplicații ca fiind corespunzătoare exigențelor programului: D-na Zsuzsa Plainer și Dl Cosmin Radu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

În urma finalizării programului bursierii au prezentat câte un material de cercetare cu caracter interdisciplinar.

Materialul doamnei Zsuzsa Plainer „*On “Ideological Vigilance” – controlling daily newspapers in Oradea during the first years (1966-1970) of the Ceaușescu’s system*” și propus analiza cenzurii presei din primii ani ai sistemului ceaușist dintr-o perspectivă comparativă (asupra presei maghiare și presei române din Oradea). Această analiză s-a fundamentat pe o metodologie specifică cercetării sociologice, dar și etnografice. Discuțiile cu redactori, interviuri și analiza producției de presă au reprezentat principalele evidențe empirice analizate de autoare. Spațiul conceptual utilizat are de asemenea un caracter interdisciplinar prin utilizarea unei bibliografii sociologice, istorice și politice.

Materialul domnului Cosmin Radu „*Dwelling and Crossing the Frontier: Political Subjectivities and Moving Landscapes on the Romania-Serbia Border*” explorează procesele de subiectivare ale locuitorilor zonei de graniță dintre România și Serbia. Sunt subliniate modalitățile prin aceștia au asimilat experiențe la care au fost expuși de-a lungul timpului prin schimbarea peisajului fizic al frontierei, a condițiilor de locuire și de traversare a frontierei. “Locuirea” și “traversarea” sunt văzute ca metafore spațiale legate de multe dintre practicile cotidiene în zona de frontieră. Ele reprezintă mecanisme prin care interlocutorii își evaluează viețile.

Caracterul interdisciplinar al abordării lui Cosmin Radu se regăsește nu numai la nivel metodologic (sociologie, etnografie) cât și conceptual. Acesta utilizează o serie de concepte dezvoltate în special într-un spațiu de argumentație filosofic, vizibil și bibliografia utilizată. Sunt utilizate ca instrumente de lucru concepte precum “procesele de subiectivare”, “intersubiectivitate”, “spații de realitate și spații ale realității” etc. Autorul pune astfel la lucru concepte de sorginte filosofică pentru a înțelege reprezentările și experiențele persoanelor investigate.

În rezumat, încurajarea abordării interdisciplinare, chiar dacă nu beneficiază de o definiție conceptuală și procedurală clară și definitivă, în final se dovedește funcțională și benefică așa

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

cum reiese și din interviurile realizate de L. Lattuca cât și din investigațiile teoretice și programele instituționale specifice.

De pildă, ISID (Interdisciplinary Society for International Development) prezintă un pachet de articole/documente care argumentează în favoarea dezvoltării interdisciplinarității (<http://www.ucl.ac.uk/~ucugw3i/interdisciplinary.html>). În acest context este menționată astfel o listă de beneficii ale interdisciplinarității, realizată de Moti Nissani în „Ten cheers for interdisciplinarity: The case for interdisciplinary knowledge and research”, listă pe care o prezentăm pe scurt:

- Creativitatea;
- Cei nou sosiți într-un câmp de cercetare pot aduce contribuții importante;
- Specialiștii pot comite erori pe care cei familiarizați cu mai multe discipline le pot detecta;
- Anumite teme de cercetare se regăsesc la intersecția disciplinelor tradiționale;
- Multe probleme intelectuale, sociale, practice cer o abordare interdisciplinară;
- Cunoașterea interdisciplinară ne aduce în minte idealul unificării cunoașterii;
- “Interdisciplinariii” manifestă o flexibilitate mai mare;
- Posibilitatea “interdisciplinarilor” de a călători în “tărâmurii noi”;
- “Interdisciplinariii” pot oferi punți academice importante și astfel pot mobiliza resurse academice extraordinare;
- “Interdisciplinariii” pot juca un rol important în apărarea libertății academice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMFOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

UNIVERSITATEA
DIN BUCUREȘTI

Referințe

Klein, J.(1990), *Interdisciplinarity: History, Theory, and Practice*, Wayne State University Press

Lattuca, L. (2003), *Creating Interdisciplinarity: Grounded Definitions from College and University Faculty History of Intellectual Culture*, 2003, Volume 3, No. 1

Lattuca L. (2002), Learning Interdisciplinarity, *The Journal of Higher Education*, vol. 73

Site-ul ISID (Interdisciplinary Society for International Development): <http://www.ucl.ac.uk/isid/>